

**ความสัมพันธ์ระหว่างสมรรถนะการบริหารของผู้บริหารโรงเรียนกับประสิทธิผล
ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาในจังหวัดนครพนม
The Relationship between the Administration Competencies of the School
Administrators and the Effectiveness of the Schools under the Offices of
Nakhon Phanom Educational Service Area**

จงกล วิเศษขลา¹ ผศ.ดร.วัลนิกา ฉลากบาง² และ รศ.อนันต์ ปานศุภวัชร³

Jongkon Visatkra,¹ Asst.Prof.Dr.Wannika Chalabang² and Assoc.Prof. Anun Pansuppawat³

¹นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครพนม

²วท.ด. (การวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

³ศษ.ม. (ชีววิทยา) รองศาสตราจารย์ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาสมรรถนะการบริหารของผู้บริหารโรงเรียน และประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาในจังหวัดนครพนม 2) เพื่อเปรียบเทียบสมรรถนะการบริหารของผู้บริหารโรงเรียน และประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาในจังหวัดนครพนม ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอน จำแนกตามประเภทการดำเนินงาน จำแนกตามระดับการจัดการเรียนการสอน 3) เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างสมรรถนะการบริหารของผู้บริหารโรงเรียนกับประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาในจังหวัดนครพนม 4) เพื่อหาแนวทางที่เหมาะสมในการพัฒนาสมรรถนะการบริหารของผู้บริหารโรงเรียน และประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาในจังหวัดนครพนม ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียน และครูผู้สอนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาใน จังหวัดนครพนม ปีการศึกษา 2552 ใน 499 โรงเรียน จำนวน 6,041 คน ซึ่งจำแนกเป็น ผู้บริหารโรงเรียน 499 คน และครูผู้สอน 5,542 คน กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 385 คน ประกอบด้วย ผู้บริหารโรงเรียน 113 คน และครูผู้สอน 272 คน ซึ่งได้มาโดยวิธีสุ่มแบบหลายขั้นตอน เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่าที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ประกอบด้วย ด้านสมรรถนะการบริหารของผู้บริหารโรงเรียน มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.91 และด้านประสิทธิผลของโรงเรียน มีค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.98 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที การทดสอบค่าเอฟ และสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อย่างง่ายของเพียร์สัน ผลการวิจัยพบว่า 1) สมรรถนะการบริหารของผู้บริหารโรงเรียน และประสิทธิผลของโรงเรียน โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก 2) สมรรถนะการบริหารของผู้บริหารโรงเรียน ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอน โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยผู้บริหารโรงเรียนเห็นว่าผู้บริหารโรงเรียนมีสมรรถนะการบริหารสูงกว่าครูผู้สอน ประสิทธิผลของโรงเรียน โดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างไม่มีความนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อพิจารณาสมรรถนะการบริหารของผู้บริหารโรงเรียน และประสิทธิผลของโรงเรียน จำแนกตามประเภทการดำเนินงาน และจำแนกตามระดับการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียน โดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างไม่มีความนัยสำคัญทางสถิติ 3) ความสัมพันธ์ระหว่างสมรรถนะการบริหารของผู้บริหารโรงเรียนกับประสิทธิผลของโรงเรียน โดยภาพรวม มีความสัมพันธ์กันในทางบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 4) สมรรถนะการบริหารของผู้บริหารโรงเรียน ด้านที่ต้องพัฒนาประกอบด้วย ด้านการปฏิบัติงานขององค์กรโดยเน้นผลการดำเนินงานผลงานการพัฒนาคุณภาพการศึกษาได้อย่างเป็นระบบ ด้านการปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี ด้านการร่วมมือกับชุมชนและหน่วยงานอื่นอย่างสร้างสรรค์ ด้านการแสวงหาและใช้ข้อมูลข่าวสารในการพัฒนา ด้านการเป็นผู้นำและสร้างผู้นำ และด้านการสร้างโอกาสในการพัฒนาได้ทุกสถานการณ์ ส่วนประสิทธิผลของโรงเรียนด้านที่ต้องยกระดับประกอบด้วย กลุ่มบริหารงานบุคคล และกลุ่มบริหารงานทั่วไป ซึ่งผู้วิจัยได้เสนอแนะไว้แล้ว

คำสำคัญ: สมรรถนะการบริหารของผู้บริหารโรงเรียน ประสิทธิผลของโรงเรียน

ABSTRACT

The purposes of this research were 1) to study the administration competencies of the school administrators and the effectiveness of the schools under the Offices of Nakhon Phanom Educational Service Area; 2) to compare the administration competencies of the school administrators and the effectiveness of the schools under the Offices of Nakhon Phanom Educational Service Area based on the opinions of the school administrators and teachers classified by work experience and class levels; 3) to study the relationship between the administration competencies of the school administrators and the effectiveness of the schools under the Offices of Nakhon Phanom Educational Service Area; and 4) to suggest guidelines for developing the administration competencies of the school administrators and the effectiveness of the schools under the Offices of Nakhon Phanom Educational Service Area. The populations used in this study were 6,041 people from 499 schools under the Offices of Nakhon Phanom Educational Service Area in the academic year of 2009 comprising 499 school administrators and 5,542 teachers. The sample group of 385 subjects consisted of 113 school administrators and 272 teachers selected by multi-stage random sampling. The tool used to collect the data was a 5-rating scale questionnaire, constructed by the researcher, comprising 2 parts. The first part was about the administration competencies of the school administrators with the reliability coefficient of 0.91. The second part was about the effectiveness of the schools with the reliability coefficient of 0.98. The statistics used to analyze the data were percentages, means, standard deviations, t-test (independent samples), F-test (One-way ANOVA), and Pearson Correlation Coefficient. The results of this research were as follows: 1) The overall and each aspect of the administration competencies of the school administrators and the effectiveness of the schools were at high levels. 2) The overall administration competencies of the school administrators according to the opinions of the school administrators and teachers showed a statistically significant difference at the .01 level; the opinions of the school administrators towards the administration competencies of the school administrators were higher than those of the teachers. The overall and each aspect of the effectiveness of the schools according to the opinions of the school administrators and teachers did not show a statistically significant difference. The overall and each aspect of the administration competencies of the school administrators and the effectiveness of the schools according to the opinions of the school administrators and teachers classified by work experience and class levels did not show a statistically significant difference. 3) On the whole, the administration competencies of the school administrators had a statistically significant positive correlation with the effectiveness of the schools at the .01 level. 4) The researcher suggested the aspects of the administration competencies of the school administrators that needed to be developed including the performance of the organization by focusing on permanent outcomes, the systematic report on the educational quality improvement, the good conduct as a model, the creative collaboration with the community and other agencies, the seeking and using information for development, the leadership and leader building, and the building of opportunities to enable the development under any circumstances. The researcher also suggested the aspects of the effectiveness of the schools that needed to be raised including the personnel administration and general administration.

Keyword: The administration competencies of the school administrators, The effectiveness of the schools

บทนำ

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ได้กำหนดบทบาทหน้าที่ถึงแนวนโยบายในการปรับปรุงและเปลี่ยนแปลงไว้อย่างชัดเจนจำเป็นจะต้องใช้ กระบวนการปฏิรูปการศึกษาเข้ามาดำเนินการเพื่อให้คนไทยมีศักยภาพสูงสุดในการดำรงชีวิตและร่วมกันพัฒนาสังคม ประเทศชาติให้เจริญมั่นคงโดย

ปฏิรูปทั้งโครงสร้างระบบบริหารการศึกษา ระบบการบริหารบุคลากร การปฏิรูปการเรียนการสอนและการปฏิรูประบบการศึกษา สถานศึกษาที่จัดการสอนชั้นพื้นฐานจึงได้รับผลจากการปฏิรูปการศึกษาโดยตรงเพราะเป็นหน่วยปฏิบัติ

การจัดการและบริหารการศึกษาจำเป็นต้องปรับเปลี่ยนแนวทางในการดำเนินการจึงจะทำให้การศึกษามุ่งบรรลุเป้าหมายและวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้เนื่องจากวิชาชีพ

ทางการศึกษาเป็นวิชาชีพชั้นสูงวิชาชีพหนึ่ง ผู้บริหารสถานศึกษา ครู ศึกษานิเทศก์และบุคลากรทางการศึกษาอื่น ๆ จะต้องเป็น “มืออาชีพ” จึงจะทำให้การศึกษามบรรลุความสำเร็จได้อย่างมีประสิทธิภาพ (ธีระ รุญเจริญ. 2550 : 7) องค์ประกอบที่สำคัญยิ่งที่สถานศึกษาจะขาดเสียไม่ได้เลยคือ ผู้บริหารโรงเรียนยุคใหม่ควรมีลักษณะความเป็นผู้นำที่เข้มแข็งโดยเฉพาะเป็นผู้นำที่มีสมรรถนะทางการบริหาร ซึ่งหมายถึงคุณลักษณะเชิงพฤติกรรมที่เป็นผลมาจากความรู้ทักษะความสามารถและคุณลักษณะอื่น ๆ ที่ส่งผลให้ผู้นำมีผลการปฏิบัติงานดี และส่งผลให้องค์กรบรรลุเป้าประสงค์ที่ต้องการได้ ผู้บริหารที่มีวิสัยทัศน์กว้างไกล ตลอดจนมีความรู้ความสามารถในอันที่จะนำพาองค์กรไปสู่ความสำเร็จตามเป้าหมายที่ได้ตั้งไว้อย่างมีประสิทธิภาพ อย่างไรก็ตามในการที่จะเป็นผู้บริหารที่มีความรู้ความสามารถและการบริหารจัดการที่ดีได้นั้น ผู้บริหารควรจะมีความเป็นผู้นำอยู่ในตัว ซึ่งผู้บริหารกับผู้นำจะมีคุณสมบัติบางอย่างแตกต่างกัน ดังที่ลิฟแฮม (Lipham. 1964 ; อ้างอิงมาจาก วินิตา ศุภระมุล. 2545 : 33) ชี้ให้เห็นว่า ผู้นำ (Leader) จะแสดงบทบาทของผู้นำในการเปลี่ยนแปลง แต่ผู้บริหารจะไม่ค่อยริเริ่มการเปลี่ยนแปลง ฉะนั้นในการเป็นผู้บริหารยุคใหม่จะต้องมีคุณลักษณะที่เป็นผู้นำและผู้บริหารในคน ๆ เดียวกันและผู้บริหารจำเป็นต้องเป็นผู้นำที่ เข้มแข็งเพื่อที่จะนำพาองค์กรไปสู่ความสำเร็จตามเป้าหมาย ผู้บริหารโรงเรียนในยุคปัจจุบันจะมี บทบาทหน้าที่เกี่ยวข้องกับการเสริมสร้างสิ่งต่าง ๆ ขึ้นในโรงเรียน อย่างน้อยในประเด็นต่าง ๆ คือ การสร้างความมีประสิทธิภาพของโรงเรียน การเสริมสร้างการเป็นองค์กรวิชาชีพ การเสริมสร้างการตัดสินใจร่วม การเสริมสร้างการจงใจที่สร้างสรรค์ การเสริมสร้างการเป็นผู้นำแห่งเปลี่ยนแปลงการเสริมสร้างวัฒนธรรมและบรรยากาศองค์การในทางบวก การเสริมสร้างกระบวนการบริหารเพื่อการเปลี่ยนแปลง และวัฒนธรรมการเสริมสร้างกระบวนการบริหารหลักสูตรและการสอนที่มีประสิทธิภาพ และการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้เต็มศักยภาพ และเกิดประโยชน์สูงสุด (วิโรจน์ สารรัตนะ. 2545 : 7)

คณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา (ก.ค.ศ.) ได้กำหนดแนวทางการประเมินคุณภาพการปฏิบัติงานของ ข้าราชการครู และบุคลากรทางการศึกษาให้มีวิทยฐานะและเลื่อนวิทยฐานะ โดยประเมิน 3 ด้าน คือ ด้านที่ 1 วิทยคุณธรรมจริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพ ด้านที่ 2 คุณภาพการปฏิบัติงานโดยพิจารณาจากสมรรถนะในการปฏิบัติงาน คือ พิจารณาจากสมรรถนะหลัก และสมรรถนะประจำสายงาน และด้านที่ 3 ผลงานที่เกิดจาก

การปฏิบัติงานในหน้าที่ ดังนั้น ผู้บริหารมืออาชีพจึงต้องพัฒนาตนเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการบริหารโรงเรียน

จากที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างสมรรถนะการบริหารของผู้บริหารโรงเรียนกับประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาในจังหวัดนครพนม เพื่อนำเสนอผลการศึกษาที่ได้เป็นข้อมูลแก่ผู้เกี่ยวข้องในการปรับปรุง พัฒนาสมรรถนะในการบริหารงานของผู้บริหารโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์การวิจัย

ผู้วิจัยได้กำหนดวัตถุประสงค์ของการวิจัย ไว้ดังนี้

1. เพื่อศึกษาสมรรถนะการบริหารของผู้บริหารโรงเรียน และประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาในจังหวัดนครพนม
2. เพื่อเปรียบเทียบสมรรถนะการบริหารของผู้บริหารโรงเรียน และประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาในจังหวัดนครพนม ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอน จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน จำแนกตามระดับการจัดการเรียนการสอน
3. เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างสมรรถนะการบริหารของผู้บริหารโรงเรียนกับประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาในจังหวัดนครพนม
4. เพื่อหาแนวทางที่เหมาะสมในการพัฒนาสมรรถนะการบริหารของผู้บริหารโรงเรียน และประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาในจังหวัดนครพนม

สมมติฐานการวิจัย

ผู้วิจัยได้ตั้งสมมติฐานของการวิจัย ดังต่อไปนี้

1. สมรรถนะการบริหารของผู้บริหารโรงเรียน และประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาในจังหวัดนครพนม อยู่ในระดับมาก
2. สมรรถนะการบริหารของผู้บริหารโรงเรียน และประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาในจังหวัดนครพนม ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอน จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน และจำแนกตามระดับการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนแตกต่างกัน
3. สมรรถนะการบริหารของผู้บริหารโรงเรียนกับประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาในจังหวัดนครพนม มีความสัมพันธ์ทางบวก

กรอบแนวคิดการวิจัย

การวิจัย เรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างสมรรถนะการบริหารของผู้บริหารโรงเรียน กับประสิทธิผลของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาในจังหวัดนครพนม ผู้วิจัยได้อาศัยเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูของคุรุสภา พ.ศ. 2546 (การปฏิบัติงานผู้บริหารโรงเรียน) และประสิทธิผลของโรงเรียน (กระทรวงศึกษาธิการ. 2550) มาเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย

ตัวแปรที่ศึกษา

1. ตัวแปรอิสระ

1.1 สถานภาพ แบ่งเป็น ผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอน

1.2 ประสบการณ์ในการทำงาน แบ่งเป็นน้อยกว่า 15 ปี และ 15 ปี ขึ้นไป

1.3 ระดับการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียน แบ่งเป็น โรงเรียนที่จัดการเรียนการสอนช่วงชั้นที่ 1-2 โรงเรียนที่จัดการเรียนการสอนช่วงชั้นที่ 1-3 และโรงเรียนที่จัดการเรียนการสอนช่วงชั้นที่ 3-4

2. ตัวแปรตาม ประกอบด้วย

2.1 สมรรถนะการบริหารของผู้บริหารโรงเรียน ประกอบด้วย 12 เกณฑ์มาตรฐานคือ

2.1.1 มาตรฐานการปฏิบัติกิจกรรมทางวิชาการเกี่ยวกับการพัฒนาวิชาการบริหารการศึกษา

2.1.2 มาตรฐานการตัดสินใจปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ โดยคำนึงถึงผลที่จะเกิดขึ้นกับการพัฒนาของบุคลากรผู้เรียนและชุมชน

2.1.3 มาตรฐานการมุ่งมั่นพัฒนาผู้ร่วมงานให้สามารถปฏิบัติงานได้เต็มศักยภาพ

2.1.4 มาตรฐานการพัฒนาแผนงานขององค์กรให้สามารถปฏิบัติได้เกิดผลจริง

2.1.5 มาตรฐานการพัฒนาและใช้นวัตกรรมการบริหารจนเกิดผลงานที่มีคุณภาพสูงขึ้นเป็นลำดับ

2.1.6 มาตรฐานการปฏิบัติงานขององค์กรโดยเน้นผลถาวร

2.1.7 มาตรฐานการรายงานผลการพัฒนาคุณภาพการศึกษาได้อย่างเป็นระบบ

2.1.8 มาตรฐานการปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี

2.1.9 มาตรฐานการร่วมมือกับชุมชน และหน่วยงานอื่นอย่างสร้างสรรค์

2.1.10 มาตรฐานการแสวงหาและใช้ข้อมูลข่าวสารในการพัฒนา

2.1.11 มาตรฐานการเป็นผู้นำและสร้างผู้นำ

2.1.12 มาตรฐานการสร้างโอกาสในการพัฒนาได้ทุกสถานการณ์

2.2 ประสิทธิผลของโรงเรียน ประกอบด้วยกลุ่มบริหารวิชาการ กลุ่มบริหารงบประมาณ กลุ่มบริหารงานบุคคล และกลุ่มบริหารงานทั่วไป

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้บริหารโรงเรียน และครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาในจังหวัดนครพนม ปีการศึกษา 2552 จำนวน 6,441 คน โดยจำแนกเป็นผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 499 คน ครูผู้สอนจำนวน 5,942 คน

2. กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยในครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียน และครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาในจังหวัดนครพนม ปีการศึกษา 2552 จำนวน 385 คน เป็นผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 113 คน และครูผู้สอน จำนวน 272 คนได้มาโดยวิธีสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi-stage random sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น จำนวน 172 ข้อ แบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้ ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามแบบสอบถามเป็นแบบสอบตรวจสอบรายการ (Checklist) ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสมรรถนะการบริหารของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาในจังหวัดนครพนม เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ จำนวน 117 ข้อ ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาในจังหวัดนครพนม เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ จำนวน 55 ข้อ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง โดยผู้วิจัยขอหนังสือจากสำนักงานบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยนครพนม เพื่อขอความร่วมมือมายังผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครพนม เขต 1 และเขต 2 ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 385 ฉบับ ผู้วิจัยได้จัดส่งแบบสอบถามถึงโรงเรียนและเก็บข้อมูลด้วยตนเอง

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้คอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูป โดยใช้สถิติดังนี้

1. สถิติพื้นฐาน

1.1 ค่าร้อยละ

1.2 ค่าเฉลี่ย

1.3 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

2. สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพเครื่องมือ

2.1 วิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามรายข้อกับคะแนนรวม ใช้การหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อย่างง่ายของเพียร์สัน

2.2 ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ โดยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค

3. สถิติใช้ในการทดสอบสมมติฐาน ผู้วิจัยใช้ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที การทดสอบเอฟ และการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อย่างง่ายของเพียร์สัน

สรุปผลการวิจัย

1. สมรรถนะการบริหารของผู้บริหารโรงเรียน และประสิทธิผลของโรงเรียน โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก

2. สมรรถนะการบริหารของผู้บริหารโรงเรียน ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอน โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยผู้บริหารโรงเรียนเห็นว่าผู้บริหารโรงเรียนมีสมรรถนะการบริหารสูงกว่าครูผู้สอน ประสิทธิผลของโรงเรียน โดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อพิจารณาสมรรถนะการบริหารของผู้บริหารโรงเรียน และประสิทธิผลของโรงเรียน จำแนกตามประเภทผลการดำเนินงาน และจำแนกตามระดับการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียน โดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

3. ความสัมพันธ์ระหว่างสมรรถนะการบริหารของผู้บริหารโรงเรียนกับประสิทธิผลของโรงเรียน โดยภาพรวมมีความสัมพันธ์กันในทางบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

4. สมรรถนะการบริหารของผู้บริหารโรงเรียน ด้านที่ต้องพัฒนาประกอบด้วย ด้านการปฏิบัติงานขององค์กรโดยเน้นผลถาวร ด้านการรายงานผลการพัฒนาคุณภาพการศึกษาได้อย่างเป็นระบบ ด้านการปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี ด้านการร่วมมือกับชุมชนและหน่วยงานอื่นอย่างสร้างสรรค์ ด้านการแสวงหาและใช้ข้อมูลข่าวสารในการพัฒนา ด้านการเป็นผู้นำและสร้างผู้นำ และด้านการสร้างโอกาสในการพัฒนาได้ทุกสถานการณ์ ส่วนประสิทธิผลของโรงเรียนด้านที่ต้องยกระดับประกอบด้วย กลุ่มบริหารงานบุคคล และกลุ่มบริหารงานทั่วไป ซึ่งผู้วิจัยได้เสนอแนะไว้แล้ว

อภิปรายผลการวิจัย

ผู้วิจัยได้อภิปรายตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ดังนี้

1. สมรรถนะการบริหารของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาในจังหวัดนครพนม อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากผู้บริหารโรงเรียน มีความเป็นผู้นำ และเป็นแบบอย่างที่ดี มีความมุ่งมั่นและสร้างโอกาสในการพัฒนาผู้ร่วมงานให้สามารถปฏิบัติงานได้เต็มศักยภาพ มีการตัดสินใจปฏิบัติกิจกรรมเกี่ยวกับการพัฒนาวิชาการบริหาร การศึกษา โดยพัฒนาและใช้นวัตกรรมการบริหารจนเกิดผลงานที่มีคุณภาพสูงขึ้น และมีการรายงานผลการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างเป็นระบบ สอดคล้องกับงานวิจัยของ ชัยพงษ์ กองสมบัติ (2548 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับสมรรถนะของผู้บริหารโรงเรียนเอกชนในจังหวัดหนองคาย พบว่า ผู้บริหารโรงเรียน มีสมรรถนะในการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมาก และประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาในจังหวัดนครพนม อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาในจังหวัดนครพนม ได้ให้ความสำคัญกับการบริหารจัดการ การศึกษา เพื่อให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของสังคม เศรษฐกิจ การเมือง และเทคโนโลยีและเพื่อยกระดับคุณภาพ ตลอดจนการตรวจสอบคุณภาพจากผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียทุกฝ่ายกับการจัดการศึกษาของโรงเรียนอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง สอดคล้องกับงานวิจัยของ พันธุ์เทพ ใจคำ (2546 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนกับประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเลย เขต 1 พบว่า โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก

2. สมรรถนะการบริหารของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาในจังหวัดนครพนม ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอน โดยรวมแตกต่างกัน โดยผู้บริหารโรงเรียนมีความคิดเห็นสูงกว่าครูผู้สอน ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากผู้บริหารโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาในจังหวัดนครพนม เป็นคนลงมือปฏิบัติงานต่าง ๆ ตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพของคุรุสภา พ.ศ. 2546 ด้วยตนเอง ย่อมจะรับรู้ว่าตัวเองทำอะไร มากน้อยเพียงใด ทำให้มีความคิดเห็นที่แตกต่างจากครูผู้สอน ซึ่งงานบางอย่างผู้บริหารโรงเรียนอาจจะทำอย่างหนึ่ง แต่ครูผู้สอนอาจจะมองเป็นอีกอย่างหนึ่ง ประกอบกับงานบางอย่างในบทบาทหน้าที่ของผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้สอนก็ไม่สามารถที่จะตามไปดู หรือตรวจสอบได้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ ประเสริฐ สุวรรณทา (2549 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาระดับการปฏิบัติตามข้อบังคับว่าด้วย

มาตรฐานวิชาชีพด้านการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 พบว่า การปฏิบัติของผู้บริหารสถานศึกษา จำแนกตามสถานภาพ และขนาดโรงเรียน พบว่าโดยรวมและรายด้านแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาสมรรถนะ การบริหารของผู้บริหารโรงเรียน จำแนกตามประสบการณ์ การทำงาน โดยรวมไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้เนื่องจากมาจาก มาตรฐานวิชาชีพ เป็นข้อบังคับของคุรุสภา ที่กำหนดให้ บุคลากรทางการศึกษา ต้องได้รับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพ ดังนั้น ผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอน จะต้องปฏิบัติตาม มาตรฐานต่าง ๆ ที่คุรุสภากำหนด สอดคล้องกับงานวิจัยของ ศรีวรรณ สุวรรณपाल (2545 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความ พอใจต่อการปฏิบัติงานตามเกณฑ์ มาตรฐานวิชาชีพครูของ ข้าราชการครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงาน การประถมศึกษา จังหวัดจันทบุรี พบว่า โดยรวมและเกือบ ทุกราย มาตรฐานไม่แตกต่างกัน ส่วนประสิทธิผลของ โรงเรียน จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน โดยรวมและ รายด้านไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้เนื่องจากมาจากผู้บริหาร โรงเรียนมีการบริหารจัดการอย่างมีระบบ และสอดคล้องกับ การดำเนินงานตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ที่กำหนดให้หน่วยงานต้นสังกัดและสถานศึกษา จัดให้มีระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา อีกทั้ง โรงเรียนจะต้องเตรียมรับการประเมินจากสำนักงานรับรอง มาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) จึงเป็น ภาระหน้าที่ของผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนทุกคนจะต้อง นำแนวทางดังกล่าวมาดำเนินงานให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ สอดคล้องกับงานวิจัยของวิจิตร โภชาแสง (2548 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำของผู้บริหาร โรงเรียนกับประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษานครพนม เขต 2 พบว่า ประสิทธิผล ของโรงเรียน ตามการรับรู้ของผู้บริหารและครูผู้สอนที่มี ประสบการณ์ในการทำงานแตกต่างกัน โดยรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาสมรรถนะการบริหารวิชาชีพ ของผู้บริหารโรงเรียน จำแนกตามระดับการจัดการเรียน การสอนของโรงเรียน โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้เนื่องจากมาจาก มาตรฐานวิชาชีพทางการศึกษาของ คุรุสภา ซึ่งได้ประกาศเป็นข้อบังคับคุรุสภาว่าด้วยมาตรฐาน วิชาชีพ ในการประกอบวิชาชีพทางการศึกษาผู้ที่เข้า สู่วิชาชีพต้องมีมาตรฐานวิชาชีพ จึงจะได้รับใบอนุญาต ประกอบวิชาชีพ ดังนั้น ผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอน ที่ปฏิบัติงานในระดับการจัดการเรียนการสอนใด ๆ ก็ตาม จะต้องปฏิบัติตามมาตรฐานต่าง ๆ ที่คุรุสภากำหนด สอดคล้อง กับงานวิจัยของ ศรีวรรณ สุวรรณपाल (2545 : บทคัดย่อ)

ได้ศึกษาความพอใจต่อการปฏิบัติงานตามเกณฑ์ มาตรฐาน วิชาชีพครู ของข้าราชการครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัด สำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดจันทบุรี พบว่า โดยรวม และเกือบทุกราย มาตรฐานไม่แตกต่างกัน และประสิทธิผล ของโรงเรียน จำแนกตามระดับการจัดการเรียนการสอนของ โรงเรียน โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้เนื่องจาก มาจากพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่ แก้ไขเพิ่มเติมซึ่งให้มีการจัดระบบโครงสร้างและกระบวนการ จัดการศึกษา มีการกระจายอำนาจไปสู่เขตพื้นที่การศึกษา และสถานศึกษา ดังนั้นผู้บริหารและครูผู้สอนไม่ว่าจะ ทำ การสอนในระดับใดก็ตาม ต้องนำนโยบาย มาสู่การปฏิบัติ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายดังกล่าว สอดคล้องกับผลการวิจัยของ อนันต์ กตารัตน์ (2545 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาประสิทธิผล การบริหารงานของผู้บริหารที่ได้รับการปรับปรุงการกำหนด ตำแหน่งให้สูงขึ้น ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงาน การประถมศึกษาจังหวัดสกลนคร พบว่า ระดับประสิทธิผล การบริหารงานของผู้บริหารที่มีขนาดโรงเรียนต่างกัน โดย รวมไม่แตกต่างกัน

3. สมรรถนะการบริหารของผู้บริหารโรงเรียนกับ ประสิทธิภาพของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ในจังหวัดนครพนม โดยภาพรวม มีความสัมพันธ์กันในทาง บวก ทั้งนี้เนื่องจากมาจากผู้บริหารโรงเรียนมีสมรรถนะ การบริหารอยู่ในระดับมาก น่าจะทำให้ประสิทธิผลของ โรงเรียนเพิ่มขึ้น เพราะผู้บริหารจะแสดงสมรรถนะของตนใน การบริหารงานทุกด้านของโรงเรียน สอดคล้องกับงานวิจัย ของ พันธุ์เทพ ใจคำ (2546 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่องความ สัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียน กับประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาเลย เขต 1 พบว่า มีความสัมพันธ์ทางบวกโดย ภาพรวม และรายด้านอย่าง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย

ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้

ผู้วิจัยมีแนวคิดเป็นข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะเพื่อการบริหาร

1.1 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาในจังหวัด นครพนม ควรส่งเสริมการจัดอบรมผู้นำการเปลี่ยนแปลงและ ผู้บริหารมืออาชีพ กำกับติดตามดูแลให้ความช่วยเหลือ สนับสนุน ผลักดันให้มีการประเมินการปฏิบัติงานของ ผู้บริหารสถานศึกษา

1.2 ผู้บริหารโรงเรียนควรหมั่นแสวงหาความรู้ ศึกษาดูงานด้านการบริหารการศึกษา พัฒนาตนเอง เสียสละ

มุ่งมั่นตั้งใจปฏิบัติงานที่มีศักยภาพสูงในการจัดการตั้งอยู่บนพื้นฐานของความถูกต้อง ระดมความคิดและให้ความสำคัญของผู้ร่วมงาน และให้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานตามความสามารถ และความต้องการ

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อสมรรถนะการบริหารตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาในจังหวัดนครพนม
2. ควรศึกษาและประเมินสมรรถนะการบริหารตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาในจังหวัดนครพนม
3. ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารงานโรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาในจังหวัดนครพนม

เอกสารอ้างอิง

- ชัยพงษ์ กองสมบัติ. (2548). **สมรรถนะของผู้บริหารโรงเรียนเอกชนในจังหวัดหนองคาย**. รายงานการศึกษาอิสระ ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต ขอนแก่น : มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ธีระ ฤทธิเจริญ. (2550). **ความเป็นมืออาชีพในการจัดและบริหารการศึกษา ยุคปฏิรูปการศึกษา**. กรุงเทพฯ : ขาวฟาง.
- ประเสริฐ สุวรรณหา. (2549). **ระดับการปฏิบัติตามข้อบังคับว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพด้านการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคามเขต 2**. วิทยานิพนธ์ ครุศาสตรมหาบัณฑิต มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- พันธุ์เทพ ใจคำ. (2546). **ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนกับประสิทธิผลของโรงเรียน** สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเลย เขต 1. วิทยานิพนธ์ ครุศาสตรมหาบัณฑิตเลย : มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย.
- วิมล โภชาแสง. (2548). **ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนกับประสิทธิผลของโรงเรียน** สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครพนมเขต 2. วิทยานิพนธ์ ครุศาสตรมหาบัณฑิต สกลนคร : มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- วินิตา ศุกระมูล. (2545). **“ผู้บริหารโรงเรียนยุคใหม่กับความเป็นผู้นำแห่งการเปลี่ยนแปลง”** วารสารบริหารการศึกษา. 2 : 33-36; พฤษภาคม-สิงหาคม.
- วิโรจน์ สารัตนะ. (2545). **การบริหารหลักการ ทฤษฎีและประเด็นทางการศึกษาและบทวิเคราะห์การทางการศึกษาไทย**. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : ทิพย์วิสุทธิ.
- ศิวรรณ สุวรรณपाल. (2545). **ความพอใจต่อการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูของข้าราชการครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดจันทบุรี**. งานนิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต ชลบุรี : มหาวิทยาลัยบูรพา.
- อนันต์ กัดรัตน์. (2545). **ประสิทธิผลการบริหารงานของผู้บริหารที่ได้รับการปรับปรุงการกำหนดตำแหน่งให้สูงขึ้นในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด สกลนคร**. วิทยานิพนธ์ ครุศาสตรมหาบัณฑิต สกลนคร : สถาบันราชภัฏสกลนคร.
- Bennis, Warren G. (1989). **On Becoming a Leader : Reading**. M.A : Addison-Wesley.
- Boam, R ; & Sparrow,P. (1992). **Designing and Achieving Competency**. New York : McGraw-Hill Reading.
- Holly, Peter. (1988). **Towards the Effective School**. Oxford : Basic Blackweel.